
Datum	Maandag 1 juli 2013
Onderwerp	Overleg Regioscreening Roze cluster – Antwerpen
Voorzitter	Cathy Berx
Verslaggever	Ellen Smolders (Deloitte)

AGENDA:

1. Inleiding regioscreening fase 2
2. Synthese zelfevaluatie
3. Debat
 - 3.1 Cases andere clusters
 - 3.2 Rondetafel
4. Verder vervolg regioscreening

BIJLAGEN:

- Bijlage 1: Weergave clusterindeling provincie Antwerpen
- Bijlage 2: Overzicht ontvangen bevragingen
- Bijlage 3: PowerPoint Presentatie (zie afzonderlijk document)

Aanwezig:

Gemeente	Naam	Functie
Brecht	Jef Wouters	Secretaris
Brecht	Luc Aerts	Burgemeester
Schoten	An Adriaenssens	
Stabroek	Liesbeth Verhaert	Tweede schepen
Stad Antwerpen	Danny Zuytman	
Stad Antwerpen	Sabine Dierckx	Directeur Inspectie Financiën
Malle	Harry Hendrickx	Burgemeester
Malle	Hans Suykens	Manager Interne Zaken
Wijnegem	Ivo Wynants	Burgemeester
Wijnegem	Mil Sysmans	Secretaris
Zandhoven	Jan Bos	Secretaris
Zandhoven	Luc Van Hove	Burgemeester
Ranst	Wim Van der Schoot	Secretaris
Ranst OCMW	André Van Hove	OCMW-secretaris
Essen	Ronny Frederickx	Secretaris
Essen	Gaston Van Tichelt	Burgemeester
Kapellen	Sabine Van Dooren	Eerste schepen
Deloitte	Ellen Smolders	Consultant
Deloitte	Tom Verstraete	Senior Manager
	Dries Maes	Student Bestuurskunde
ABB	Sofie De Keersmaeker	ABB Antwerpen
ABB	Bram Abrams	wnd. Arrondissements- commissaris Turnhout
Gouverneur	Cathy Berx	Gouverneur Antwerpen

VERSLAG

1. Inleiding regioscreening fase 2

De gouverneur verwelkomt de aanwezigen en bedankt iedereen voor de kwalitatief hoogstaande antwoorden op de bevraging die werden ontvangen. Aangezien alle aanwezigen reeds voldoende vertrouwd zijn met de voorafgaande stappen in de regioscreening, wordt dit niet opnieuw toegelicht.

Momenteel bevindt de regioscreening zich in fase 2, deze is gestart op 19 maart 2013. Hierbij wordt een analyse en evaluatie gemaakt van de huidige samenwerkingsverbanden (SWV's). Dit gebeurt bottom-up (kwalitatief), waarbij de gemeenten de kans krijgen om zelf vorm te geven aan het toekomstige gemeentelijke landschap.

Louter omwille van praktische redenen (werkbaar overleg) werden de gemeenten verdeeld in vijf clusters (zie bijlage 2 bij dit verslag). Per cluster wordt een verkennend debat georganiseerd. De clusterindeling was een voorstel van het studie bureau en werd voorgelegd aan de gemeentebesturen. Men kon kiezen om te wisselen van cluster of om aan de debatten in meerdere clusters deel te nemen. Zo behoren Antwerpen en Wijnegem bijvoorbeeld op hun vraag tot twee clusters. De gouverneur benadrukt dat de cluster indeling geen voorafname is van hoe de regio er in de toekomst zal uitzien. Deze clusters hebben verder geen politiek of juridisch gevolg.

In de debatten wordt aandacht gegeven aan bestaande dynamieken met betrekking tot intergemeentelijke samenwerking (de zogenaamde parallelle trajecten), zoals bijvoorbeeld de Stadregio Turnhout, de Achtkant en Hekla. Binnen de context van deze regioscreening wordt dit ook mee opgenomen.

Deloitte werd aangeduid als externe procesbegeleider. De rol van Deloitte bestaat uit het:

- Opmaken van het verslag van deze vergadering
- Opmaken van een synthesenota op basis van de debatten
- Opmaken actieplan en plan van aanpak

Vervolgens wil de gouverneur iedereen hartelijk bedanken voor hun komst en de intensieve voorbereiding die aan deze regioscreening voorafging.

2. Synthese zelfevaluatie

Dries Maes, student Bestuurskunde licht kort de synthesesnota toe die hij maakte op basis van alle zelfevaluaties die werden toegestuurd door de besturen van de provincie Antwerpen.

De bevraging bestond uit vier luiken, nl. behoeften en opportuniteiten, gemeentelijke organisatie, evaluatie van het landschap en concrete aanbevelingen. Bovendien zal hij ook kort enkele mogelijke discussiepunten aanhalen.

2.1 Behoeften en opportuniteiten

Bij het evalueren van het luik van de behoeften en opportuniteiten kwamen een aantal kernwoorden steeds weer naar voor. Er is voornamelijk behoefte aan:

- Deskundigheid
- Efficiëntie/kostenbeperking
- Schaalvergroting
- Ervaring/kennis
- Overkoepelende taken
- Bestuurskracht
- Overkoepelend beleid

Deze verklaren tevens de bestaansredenen voor de vele SWV's. De SWV's die opgericht werden vanuit de gemeenten, werden voornamelijk ad hoc gecreëerd om aan deze noden en behoeften tegemoet te komen. Bij SWV's die van bovenaf werden opgericht ligt dit echter anders, de gemeenten halen aan dat de meerwaarde daar veel minder (duidelijk) aanwezig is. Opportuniteiten zijn er uiteraard ook. Er zijn nog veel thema's waar een samenwerking (of SWV) een meerwaarde kan leveren.

2.2 Gemeentelijke organisatie

Binnen dit luik werd er getoetst naar vier zaken:

- Opvolging
- Evaluatie
- Input
- Terugkoppeling

De **opvolging** gebeurt niet bij alle SWV's op dezelfde manier en met dezelfde frequentie. Voor bepaalde SWV's is er een goede opvolging. Voor andere gebeurt de opvolging eerder sporadisch of zelfs helemaal niet.

SWV's die over het algemeen wel goed worden opgevolgd zijn:

- SWV's die vanuit de gemeenten zijn opgericht;
- SWV's die een behoorlijke financiële bijdrage ontvangen;
- tijdelijke SWV's rond projecten en campagnes.

Andere gemeenten halen echter aan dat de opvolging bij een aantal SWV's voornamelijk gebeurt volgens de minimaal decretale verplichtingen of wanneer er problemen gemeld worden. Ook blijkt de **inspraak** bij opgelegde SWV's soms onvoldoende te zijn. Als er al een evaluatie gebeurt, dan vooral ad hoc of bij het begin van een nieuwe legislatuur en zonder een vast evaluatiekader. Hierdoor hebben de gemeenten nood aan een aantal richtlijnen die hen helpen bij het uitvoeren van een evaluatie.

Op de vraag in welke mate er vanuit het bestuur **input** wordt geleverd aan de SWV's kon er geconcludeerd worden dat er slechts beperkte en onregelmatige input werd geleverd. Het geven van input verloopt beter bij tijdelijke projecten of campagnes. Wanneer de mogelijkheid bestaat tot het ontvangen van een behoorlijke financiële bijdrage, verhoogt deze input eveneens.

Met betrekking tot de **terugkoppeling** worden de agenda's van de algemene vergadering van het SWV bij veel gemeenten voorgelegd ter goedkeuring op de gemeenteraad, maar de terugkoppeling door de gemeentelijke vertegenwoordigers verloopt voornamelijk ad hoc en informeel. Het nadeel hierbij, en dit vooral bij een politieke vertegenwoordiging in het SWV, is dat die informatiestroom onvoldoende bij de administratie terecht komt. De terugkoppeling verloopt wel goed als er een financiële impact op de gemeente is, wanneer een formele beslissing nodig is of wanneer het inhoudelijk van gemeentelijk belang is.

2.3 Evaluatie van het landschap

Met betrekking tot de **verwachtingen** gaan de gemeenten akkoord met de aangegeven criteria (nood aan eenvoud, overzicht, eenheid en efficiëntie).

Op het vlak van een **uniforme schaal** zijn wel enkele tegenstrijdige meningen te vinden. Hoewel de meeste gemeenten zich hier wel in kunnen vinden, wordt dit door enkele genuanceerd. Zij merken op dat de juiste materie op de juiste schaal moet worden behandeld. Deze kan en mag verschillen van de grootte van andere SWV's. Uniformiseren wordt als wenselijk ervaren, maar alles mag niet op 1 hoop gegooid worden. Men stelt wel dat er wel nood is aan meer overzicht en afbakening, waar het **clusteren** en/of gelijktrekken van verschillende SWV's met dezelfde thematiek, een oplossing kan bieden.

De wens om meer **grip** te krijgen op de verschillende SWV's uit zich in een nood aan een goede en actieve vertegenwoordiging, regelmatige rapportering, opvolging en terugkoppeling. Een aantal gemeenten haalt ook aan dat voldoende informatieoverdracht heel wat problemen zou oplossen.

Vervolgens rijst het probleem met betrekking tot **het overzicht en het nut** van al deze verschillende SWV's. In sommige van deze SWV's kan een gemeente niet vrij in- of uitstappen.

Sommige bieden niet echt een meerwaarde en andere hebben slechts een heel beperkte focus waardoor de baten van het SWV niet langer opwegen tegenover de kosten ervan.

Dankzij de inventarisatiefase van de regioscreening, zijn er een aantal weg te werken **overlappen** opgemerkt. Naast het dubbel uitvoeren van een aantal taken worden ook overlappen gesignaleerd van SWV's die op het zelfde gebied actief zijn.

Een betere **afstemming** vanuit de gemeenten, maar ook vanuit de SWV's zelf is dus noodzakelijk.

2.4 Concrete aanbevelingen

De feedback op de vragenlijsten bevatte ook heel wat concrete aanbevelingen zoals:

1. Schaalvergroting in functie van **efficiëntie**:
 - Input/Output balans
 - Evalueren van reële meerwaarde
 - Groepsaankopen
 - Organiseren van opleidingen, vormingen en ondersteuning
 - Overheadkosten beperken
2. Schaalvergroting in functie van **bestuurskracht**:
 - Informatie en signaalfunctie
 - Netwerken en subsidies
 - Gemeentelijke autonomie (en dus keuze tot deelname) bewaren
 - SWV in functie van de gemeenten, niet andersom
3. Schaalvergroting in functie van **effectiviteit**:
 - Betere dienstverlening
 - Betere afstemming en transparantie
 - Toegang tot deskundig personeel
 - Mogelijkheid voor grootschalige projecten
 - Geen overlap in taken en onderzoek

2.5 Mogelijke discussiepunten

Uit de feedback op de bevragingen en de synthesesnota werden enkele discussiepunten/vragen gedestilleerd ter ondersteuning van het debat:

- Clusteren van SWV's (beheersmatig, territoriaal (S-M-L), thematisch, top-down, bottom-up?)
- Welke overlappen kunnen we wegwerken?
- Welke ondersteuning van een hogere overheid kan een meerwaarde betekenen?
- Moet de mogelijkheid tot het aangaan van groepsaankopen worden georganiseerd? Door wie?
- Hoe kunnen we infrastructuur en deskundig personeel delen?
- Wat verstaan we onder 'SWV'?
- Wat kan men doen met de nieuwe commissie voor intergemeentelijke samenwerking?

- Wat na de regioscreening, is het actualiseren van dit overzicht nuttig en wenselijk, hoe pakken we dit praktisch aan?

Er zijn geen verdere vragen of opmerkingen vanuit de gemeenten rond de tafel op deze toelichting.

3. Debat

3.1 Cases andere clusters

De gouverneur stelt voor om meteen aan de tafelronde te starten en alle besturen aan het woord te laten.

3.2 Rondetafel

3.2.1 Debat

In de regio Noorderkempen werd er reeds de behoefte geuit grootschaliger samen te werken, zeker met betrekking tot het beleidsthema veiligheid (brandweer, hulpverleningszones, politiezone, GAS, nood & interventieplanning, etc.). In het zuiden van de Kempen daarentegen streeft men naar meer kleinschalige samenwerking. De gouverneur vraagt meer inzicht wat betreft de thematische samenwerking tussen de gemeenten.

Antwerpen

- De samenwerking omtrent veiligheid (politie, brandweer, GAS, etc). is een specifieke situatie voor Antwerpen. Grotere politiezones voor de Stad Antwerpen zijn niet van toepassing.
- Antwerpen heeft behoefte aan het goed in kaart brengen van de ondergrond (leidingen, etc.).

Brasschaat verontschuldigd

Brecht

- Binnen de regio wordt reeds nagedacht over verregaande samenwerking op politieel vlak. Aan deze samenwerking is nog zeer veel werk. 11 van de 13 gemeenten (excl. Kapellen en Brasschaat) hebben een tijd geleden reeds samengezeten. Een principieel

akkoord tussen de burgemeesters werd bereikt met betrekking tot de doelstellingen, het plan van aanpak werd nog niet vastgelegd. Een aandachtspunt tijdens deze besprekingen is de denkoefening die de procureurs momenteel uitvoeren met betrekking tot de herindeling van de gerechtelijke arrondissementen en het idee i.v.m. het creëren van 1 grote provincieregio. Deze denkoefening doorkruist het SWV dat de gemeenten op politieel vlak trachten op te zetten.

- Men mag niet enkel een bestuursmatige analyse maken van het beleidsthema veiligheid.

Gouverneur

- Er moet inderdaad een terugkoppeling plaatsvinden aan diegene die bovenstaande constructie ondertekenen. Deze discussie kwam reeds veel aan bod. Er zal contact worden gelegd met de Procureur-Generaal en de Procureurs des Konings. Niettegenstaande dat, is het relevant te weten dat de regio Brecht een verregaande samenwerking op politieel vlak ambieert.

Essen

- Wat betreft het beleidsthema veiligheid (politie) sluit de mening van de gemeente Essen aan bij deze van Brecht. Hierbij twee aanvullende opmerkingen:
 1. De doelstelling is een vermindering van het aantal SWV's, maar tijdens deze oefening moeten we ook blinde vlekken identificeren. Er kan zeker sprake zijn van overlapping, maar er zijn ook beleidsthema's die niet worden opgenomen door de intergemeentelijke samenwerking (bv. het modern HRM-beleid)
 2. Specifiek voor de gemeente Essen: men moet ook rekening houden met het landsgrensoverschrijdende aspect. In de huidige situatie wordt enkel rekening gehouden met de buurgemeenten van Essen die binnen de grenzen van België vallen. Indien men de economische ontwikkelingen van Essen en zijn buurgemeenten wil evalueren, moet men over de landsgrenzen heen kijken (bv. Roosendaal).

Gouverneur

- Niet elke vorm van SWV moet geformaliseerd worden (bv. gezamenlijk aankopen, delen van logistiek, delen van personeel, ICT, financiën, etc.).
- In andere clusters is de vraag reeds gesteld omtrent het fuseren van enkele kleinere gemeenten. Hiervoor zou een 'biechtstoelprocedure' kunnen worden opgestart, waar alle gemeenten anoniem bijvoorbeeld aan de gouverneur hun standpunt mbt een eventuele fusie kunnen bekendmaken.

Kalmthout: verontschuldigd

Kapellen

- Voor het beleidsthema vrije tijd is het zeker aangewezen meer samen te werken met een aantal regio's, zeker in het kader van het kerntakendebat. Dit debat kan gezamenlijk gevoerd worden aangezien vele gemeenten dezelfde vragen hebben en fysiek niet ver van elkaar verwijderd zijn om intens samen te werken.

Malle

- Ook Malle zou graag behoren tot twee overlegclusters, aangezien Malle grenst aan zowel de Noorderkempen als de Zuiderkempen.
- Malle behoort tot een toeristische cluster, namelijk Land van Plaisantiën.
- Op het vlak van politie heeft Malle reeds een aantal SWV's die goed verlopen.
- Er bestaan reeds (verplichte) SWV's in het kader van de snelste adequate hulp. Het vastleggen van bepaalde clusters is geen eenvoudige zaak. De gemeente Malle is geen voorstander van deze kunstmatige indeling. Malle waarschuwt voor het risico dat goed werkende SWV's zullen worden tegengewerkt door het initiatief van de regioscreening.

Gouverneur

- De gemeente Malle zal in functie van verder overleg worden opgenomen in beide clusters.
- Er kunnen steeds SWV's worden vastgelegd, waarbij de gemeente in parallel pragmatisch samenwerkt met andere gemeenten. Bv. de gemeenten die tot de Achtkant behoren kunnen steeds bilateraal of multilateraal een SWV opstarten met een gemeente die geen deel uitmaakt van de Achtkant. De gemeenten zullen niet opgesloten zitten in een vast regioverband.

Malle

- Het is aangeraden eerst de samenwerking tussen de gemeenten en het OCMW te versterken, vooraleer men de oefening van de regioscreening verderzet.

Gouverneur

- Dit werd reeds in andere clusters opgemerkt, en deze problematiek zal gecommuniceerd worden. De fusie tussen OCMW en gemeente is echter een andere denkoefening. De regioscreening heeft als doelstelling de intergemeentelijke samenwerking te verbeteren en zo de bestuurskracht van de gemeenten te vergroten.

Deloitte (Tom Verstraete)

- Deze problematiek werd inderdaad ook reeds aangekaart in andere provincies. Wij zijn ervan overtuigd dat beide denkoefeningen parallel kunnen verlopen.

Gouverneur

- Het burgemeestersoverleg in andere clusters in de provincie Antwerpen resulteerde in de vraag naar een instrument:
 - ex-ante: een instrument dat de bestaande structuur evalueert voordat een SWV wordt opgericht
 - ex-poste: een instrument dat de werking, efficiëntie en effectiviteit van de SWV's evalueert.

Een voorbeeld hiervan is de Hekla-samenwerking. Hekla wil graag een intergemeentelijk SWV oprichten om zo een evaluatie te maken over het recht van het voortbestaan van bepaalde vormen van SWV.

Malle

- De grootte van de gemeenten aangesloten bij Hekla verschilt aanzienlijk met de grootte van veel gemeenten in het noorden van Antwerpen.

Wijnegem

- Samenwerking is inderdaad afhankelijk van de grootte van de gemeenten. De gemeente Wijnegem is de kleinste gemeente in oppervlakte van deze cluster. Samenwerken is voor Wijnegem een middel om te overleven, zowel intern (met OCMW) als extern (met andere gemeenten).

Gouverneur

- De vraag rijst hier of 'overleven' de juiste drijfveer van samenwerken is.

Ranst

- Voor de beleidsthema's politie en veiligheid sluit de gemeente Ranst zich aan bij wat er reeds bediscussieerd is.

- De gemeente Ranst is een randgemeente. Dit heeft tot gevolg dat Ranst in veel diverse SWV's werkzaam is, bv. onderwijs: met Wommelgem; brandweer: met Lier; politie: met Zandhoven en gesprekken met de Voorkempen. Daarom pleit Ranst voor een transparante en eenduidige structuur. In de huidige situatie zijn er overlappingsen. Deze overlappingsen moeten onderling op elkaar worden afgestemd zodat we komen tot een transparante structuur van SWV's met een minimum aan overheadkosten.

Schilde: Verontschuldigd

Schoten

- Het bestuur van Schoten heeft de intentie te onderzoeken of de politiezone kan worden uitgebreid.
- Met betrekking tot het beleidsthema vrije tijd werkt Schoten reeds informeel samen met Kapellen, Brecht en Brasschaat (cultuur), met Wijnegem en Schilde (toerisme) en is Schoten vragende partij voor het oprichten van een erfgoedconvenant. In het najaar is hierover overleg gepland.

Stabroek

- Met betrekking tot het beleidsthema veiligheid bevindt Stabroek zich in een andere situatie.
- De brandweerzone zou best worden verbonden aan de stad Antwerpen.
- De gemeente Stabroek pleit voor een minimum aan grenzen, dit zal de efficiëntie van de SWV's ten goede komen.
- De gemeente Stabroek pleit voor schaalvergroting met betrekking tot politiezones. Momenteel is Stabroek verbonden aan de politiezone Kapellen.
- SWV's worden soms aangegaan doordat de gemeente hiervoor bovenlokale / sectorale subsidies ontvangt. Deze subsidies dienen herbekeken te worden.

Gouverneur

- Ook deze problematiek werd reeds een aantal keren besproken. Verschillende keren werd de suggestie gedaan om de bovenlokale / sectorale subsidies af te schaffen en de financiële middelen die daardoor vrijkomen te doneren aan het gemeentefonds.
- De overige gemeenten bevestigen dit standpunt.

Wijnegem

- De gemeente Wijnegem heeft reeds een aantal SWV's met Schilde en Zoersel, zoals bv. de muziekschool.
- Voor het beleidsthema veiligheid werden reeds gesprekken aangeknoopt met Antwerpen, aangezien Wijnegem zich in een specifieke situatie bevindt (cfr. Shopping Center, sluis, verschillende bedrijfsterreinen, etc.)
- De gemeente Wijnegem is aangesloten bij de politiezone Minos: Wommelgem, Borsbeek, Mortsel en Boechout.
- De uitbreiding van Hekla is voor Wijnegem minder interessant, aangezien ze zich helemaal in de hoek van het grensgebied bevinden.
- De gemeente Wijnegem behoort voor de brandweer tot de zone Rand.

Wuustwezel: verontschuldigd

Zandhoven

- Zandhoven bevindt zich midden in de provincie Antwerpen en grenst aan verschillende clusters en arrondissementen.
- Zandhoven is geen voorstander van grootschaligere samenwerking, bv. de politiezone Ranst is klein, maar deze blijft beheersbaar en zodoende heeft de gemeente Ranst nog een impact op de politiezone en staan ze dicht bij de mensen. Het grote risico van grootschaligere samenwerking is het verliezen van de democratie op de werkvloer.
- Voor het beleidsthema veiligheid wil Ranst samenwerken met dezelfde soort gemeenten omdat deze dezelfde problematiek op het terrein behandelen. SWV's worden aangegaan omdat de gemeenten elkaar aanvoelen en met elkaar willen samenwerken. Zo ontstaan clusters met grote verschillen, naargelang het beleidsonderwerp. Indien de clusters worden opgelegd van bovenaf zullen deze SWV's niet goed werken. Elke gemeente is bekwaam en verstandig genoeg om zijn eigen SWV's te organiseren en deze periodiek te evalueren. De overheid mag geen kunstmatige samenwerking opleggen.

Gouverneur

- Op het vlak van veiligheid is de greep die je nodig hebt op de gemeente (bv. wijkwerking), perfect combineerbaar met het gezamenlijk delen van expertise (bv. recherche capaciteiten, preventieve werking, etc.). Het éne element sluit het andere zeker niet uit.
- Zoals reeds eerder bediscussieerd is het de bedoeling dat SWV's pragmatisch gevormd worden, maar de vraag rijst of heel de panoplie aan SWV's nog wel beheer(s)baar is.
- Als er minder SWV's zijn, dan zal ook de grip van de besturen op de SWV's vergroten.

Zoersel: verontschuldigd

3.2.2 Commissie Intergemeentelijke samenwerking

Gouverneur

- In andere clusters werd reeds gesproken over het oprichten van een Commissie Intergemeentelijke Samenwerking. Deze commissie zou een forum vormen waar strategisch kan nagedacht worden over het instrument van intergemeentelijke SWV's. Het forum geeft de opportuniteit de SWV's verder te concretiseren op een thematische manier, zodat het democratisch deficit kan worden verkleind. Heeft deze cluster hierover een uitgesproken mening?

Zandhoven

- De inrichting van de Commissie Intergemeentelijke Samenwerking is volgens Zandhoven de bevoegdheid van de gemeente. Omdat het niet nog een bijkomend orgaan zou zijn, werd beslist om de Commissie IGS samen te laten vallen met de Gemeenteraad.
- Hier kan de diepgang iets meer zinvol zijn, waar andere dingen kunnen besproken worden dan het hoogst noodzakelijke.
- Er moet vooral gekeken worden hoe de slagkracht van de besturen kan vergroot worden.

Malle

- De gemeente Malle is geen voorstaander voor alweer een bijkomend orgaan. Elke zes jaar zullen andere personen de gemeente vertegenwoordigen in de commissie. Het lijkt in het kader van deze vertegenwoordiging één van de taken van een intergemeentelijk SWV om verslag uit te brengen aan de gemeenteraad.
- Het is belangrijk om meer slagkracht te krijgen, daarom is het belangrijk dat een gemeente vertegenwoordigd wordt in de intercommunales door een burgemeester of schepen. Alweer een bijkomende commissie in de gemeente oprichten betekent opnieuw het aanduiden van een gemeenteraadslid die deze commissie moet voorzitten, om zo het democratische gehalte van een vergadering te vertegenwoordigen. Deze commissie zou beter maandelijks integreren in de gemeenteraad, aangezien de

onderwerpen die hier zouden besproken worden aansluiten bij de agenda van de gemeenteraad.

Zandhoven

- De gemeente Zandhoven sluit zich aan bij Malle. Het is onlogisch opnieuw een bijkomende commissie op te richten.

Kapellen

- Het is spijtig dat de gemeenteraad aan slagkracht verliest, terwijl er naast de gemeenteraad veel bijkomende commissies worden opgericht. In praktijk wordt te vaak de pas van de gemeenteraadsleden afgesneden.

Brecht

- De gemeente Brecht ziet hier wel een aantal problemen. Een voorbeeld hiervan is de evaluatie van de samenwerking van ICT. Hoe kan Brecht deze samenwerking evalueren als men geen afgevaardigde heeft in de Raad van Bestuur van CIPAL? Dit biedt geen meerwaarde.

Gouverneur

- De commissie dient niet over elk SWV inhoudelijk te rapporteren, maar eerder te rapporteren over de strategische discussies met betrekking tot intergemeentelijke samenwerking.
- De gemeenten moeten zichzelf de vraag stellen hoeveel budget je als gemeente afdraagt of investeert in een SWV, en of deze input in verhouding staat tot de dienstverlening en resultaten die het SWV aanlevert.

Zandhoven

- Er is een verschil tussen rapporteren over de dagelijkse bezigheden van een intercommunale en het werkelijk gebruiken van deze informatie. Zandhoven vermoedt dat in de meeste intercommunales wel met deze informatie gewerkt wordt.

Wijnegem

- Deze situatie is zeer complex geworden. De evolutie toont ons dat het als gemeente zeer moeilijk is de thematiek te begrijpen, waardoor de bestuurskracht van de gemeente vermindert. Dit is ook de reden waarom de gemeenten deze thematiek hebben uitbesteed.

Gouverneur

- Als bestuur is het toch interessant te weten wat besproken wordt tijdens de intercommunales, hoeveel klachten er zijn, etc.

Wijnegem

- Het aantal klachten van inwoners is inderdaad zeer interessant voor het lokale bestuur.

Stabroek

- De besproken onderwerpen zijn vaak zo complex dat de gemeente onvoldoende controle kan uitoefenen. Hier dienen we ons de vraag te stellen of de intercommunales wel op het juist niveau actief zijn. Men dient zich de vraag te stellen of dit niet beter op Vlaams of provinciaal niveau wordt georganiseerd?

Stabroek

- We dienen met twee zaken rekening te houden: wat zijn onze doelstellingen en hoe kunnen we dit financieel haalbaar maken (door het sluiten van een compromis)? Eventueel betekent het sluiten van een compromis het afgeven van bepaalde bevoegdheden.

Essen

- De gemeente Essen is hier niet volledig mee akkoord. De lokale democratie werkt als volgt: de gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitzetten van de grote lijnen, het schepencollege daarentegen draagt zorg voor een goede dienstverlening naar de

bevolking. Het is bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid van het schepencollege om de riolering op een goede manier te organiseren, zowel naar dienstverlening als naar prijszetting. Het schepencollege is tevreden over het feit dat er verschillende aanbieders op de markt zijn met verschillende formules. Zo ontstaat er een spanningsveld: tot waar ga je om de technische expertise te controleren, of ga je je enkel richten tot de output?

Kapellen

- We kunnen gebruik maken van benchmarking, zodat hoeveelheden (bv. het aantal klachten) kunnen worden ingeschat. Benchmarking kunnen je hierbij motiveren, meer dan bv. een gemeentelijke commissie.

Gouverneur

- En het aanreiken van dergelijke benchmarks kan bijvoorbeeld een taak zijn van de gemeentelijke commissie.

3.2.3 Kerntaken en rol hogere overheid

Deloitte (Tom Verstraete)

- Een bijkomende vraag die vaak gesteld wordt heeft betrekking op het kerntakendebat. Andere clusters zouden graag dit debat opnieuw voeren, geldt dit voor deze cluster ook?

Essen

- Indien je als gemeente verplicht bent te saneren om financiële beweegredenen, evolueer je automatisch naar een intern debat waar keuzes moeten gemaakt worden. Hier dient de vraag te worden gesteld welke taken expliciet geformuleerd worden als kerntaken van de gemeente. Men kan deze discussie starten, vertrekkende vanuit het 'kerntakendebat' of vanuit de financiële beweegredenen.

Zandhoven

- Het verleden wijst uit dat elke gemeente beter zijn eigen debat voert, in plaats van dit uit te besteden aan een hogere overheid.

Malle

- In het kader van de BBC-doelstellingen wordt deze discussie ook opgerakeld. Dit vormt een opportuniteit om na te denken over wat de kerntaken van een gemeente zijn en welke financiële middelen hieraan verbonden zijn. We kunnen dit niet afzonderlijk bekijken.

Gouverneur

- Dit resulteert in het meer thematisch clusteren van SWV's.

Zandhoven

- De gemeente Zandhoven ziet hier de noodzaak van in. Zandhoven is een kleine gemeente wat betreft het aantal inwoners. Hierdoor wordt Zandhoven verplicht samen te werken met naburige gemeenten, zodat de overheadkosten van een dienstverlening kunnen gedeeld worden. Dit is uiteraard niet altijd het geval, een voorbeeld hiervan is de politie en brandweer. Het uitbreiden van dit SWV heeft niet altijd een daling van de kosten tot gevolg.

Kapellen

- De gemeente Kapellen is voorstander van het clusteren van SWV's. Een clustering in het college zou de vertegenwoordiging van de schepen ook vergemakkelijken.

Brecht

- De gemeente Brecht pleit voor het herbekijken/wijzigen van het decreet van intergemeentelijke samenwerking door Vlaanderen. Volgende vragen dienen gesteld te worden: hoe kunnen we een Algemene Vergadering herwaarderen, hoe kunnen we ervoor zorgen een Raad van Bestuur direct betrokken is bij gemeentelijke wensen, hoe kunnen we ervoor zorgen dat de gemeente vertegenwoordigd wordt bij de Raad van Bestuur, is de uittreding bij een SWV als gemeente mogelijk. De gemeenten hebben nood aan een meer transparante procedure, zonder dat de gemeenten hier financiële hinder aan ondervinden.

Gouverneur

- Dit is genoteerd. Deze vraag werd bijvoorbeeld reeds gesteld door de stad Turnhout. De gemeenten mogen zeker suggesties maken betreffende specifieke bepalingen/aspecten van het decreet intergemeentelijke samenwerking.

Brecht

- Een goed voorbeeld hiervan is de problematiek rond de aanwijzing in de gemeenteraad van de vertegenwoordigers. Dit dient te gebeuren totdat de intercommunale zelf zijn statuten verandert.

4. Verder vervolg Regioscreening

De gouverneur deelt mee dat tot op heden 11 van de 15 gemeenten een antwoord hebben gegeven op de bevraging. De gemeenten die nog geen zelfevaluatie hebben ingediend, worden uitdrukkelijk opgeroepen dit alsnog te doen. De resultaten van de zelfevaluatie dienen immers mee voor de opmaak van een syntheserapport over de analysefase. Het is belangrijk dat de input van zo veel mogelijk gemeentebesturen wordt meegenomen.

Deloitte zal een syntheserapport opstellen van de analysefase in het kader van de regioscreening. Zowel de resultaten van deze debatronde (debat in 5 clusters), de individuele zelfevaluaties als de resultaten van de parallelle trajecten zullen dienen om het syntheserapport te voeden. Een ontwerp van het syntheserapport zal worden voorgelegd aan de gemeentebesturen.

De huidige inventaris van SWV's, opgemaakt op basis van de input van de gemeentebesturen, is erg uitgebreid (zoals gevraagd door de minister). De lijst bevat verschillende soorten SWV's en niet alle SWV's zijn even evident om verder onder de loep te nemen. Om het verdere debat te stroomlijnen is het essentieel dat er reliëf wordt aangebracht in de inventaris¹.

Aan de gemeentebesturen wordt gevraagd om:

- de inventaris verder te rationaliseren (een goed voorbeeld hiervan vindt u in de zelfevaluatie van de gemeente Vorselaar). In functie van deze oefening wordt er per gemeente een nieuwe inventaris waarin reeds reliëf is aangebracht, beschikbaar gesteld;
- verder werk te maken van een grondige en structurele evaluatie van de individuele SWV's.

Het kan mede de verantwoordelijkheid zijn van uw commissie intergemeentelijke samenwerking om hierover te reflecteren.

¹ De inventaris die samen met de zelfevaluatie werd overgemaakt aan de gemeentebesturen, bevat reeds een zekere mate van reliëf.

Het burgemeestersoverleg in andere clusters in de provincie Antwerpen resulteerde in de vraag naar een instrument:

- ex-ante: een instrument dat de bestaande structuur evalueert voordat een SWV wordt opgericht
- ex-post: een instrument dat de werking, efficiëntie en effectiviteit van de SWV's evalueert.

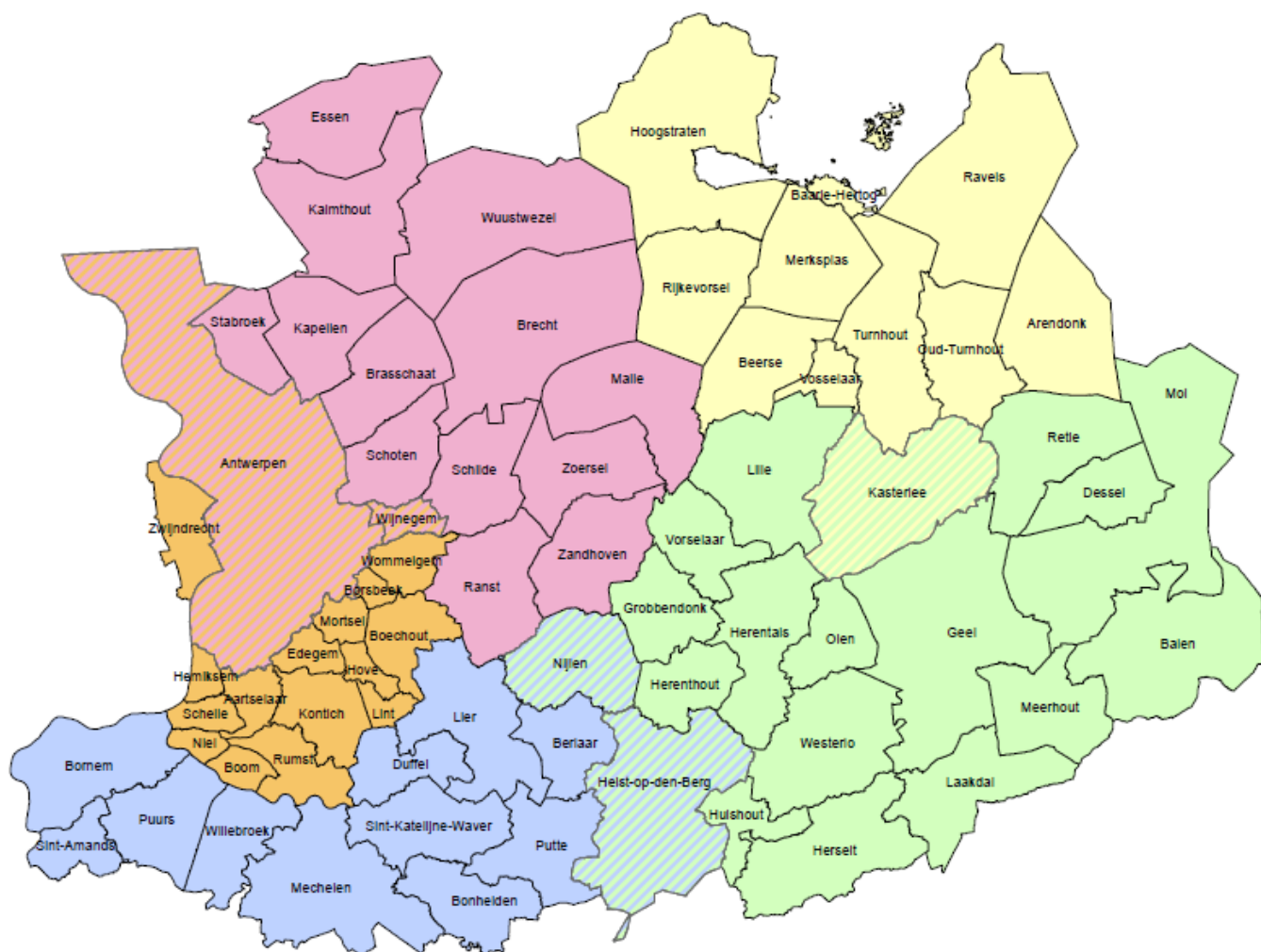
Deze vraag zal mee worden opgenomen in het syntheserapport voor de minister.

Op 8 juli bespreken Vlaams minister Geert Bourgeois en de provinciegouverneurs de stand van zaken met betrekking tot de regioscreening op het college van gouverneurs. Alle belangrijke elementen die in dit debat aan bod kwamen, zullen gecommuniceerd worden op het college. Het verslag van het college zal – voor zover het betrekking heeft op de regioscreening – worden overgemaakt aan de gemeenten. Een ontwerp van syntheserapport zal aan alle gemeentebesturen worden voorgelegd in september 2013.

De gouverneur dankt de aanwezigen voor hun deelname aan het debat en hun medewerking aan de regioscreening.

5. Bijlagen

5.1 Bijlage 1: Weergave clusterindeling provincie Antwerpen

5.2 Bijlage 2: Overzicht ontvangen bevestigingen Roze cluster - Antwerpen

Gemeente	Bevestiging ontvangen?
Antwerpen	Ja
Brasschaat	Ja
Brecht	Ja
Essen	Ja
Kalmthout	Ja
Kapellen	Neen
Malle	Ja
Ranst	Ja
Schilde	Ja
Schoten	Neen
Stabroek	Ja
Wijnegem	Ja
Wuustwezel	Neen
Zandhoven	Neen
Zoersel	Ja